

Loistava esikoinen plagioitiin jo ennen julkaisua tv-sarjaksi?

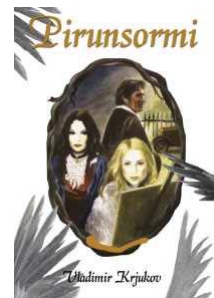
/// Venäläinen kirjailija VLADIMIR KRJUKOV lappeenrantalaistui

Pietarin-Tampereen-Helsingin-Ruotsin-Turun kiertolaisuuden jälkeen muutama vuosi sitten. Lähes ensi töikseen hän kirjoitti kauan muhineen, loistavan esikoisromaaninsa *Pirunsormen*, jonka suomensi ansiokkaasti hänen puolisonsa KIRSI MONNI-KRJUKOV. Romaani ilmestyi myyntiin huhtikuun lopulla tamperelaisesta Amino-Kustannus Oy:stä. Näyttää siltä että Krjukovin romaani on ollut mieluisin myös historiallisten salapoliisiromaanien kirjoittajalle LEONID JUZEFOVITSHILLE, jonka nimissä Venäjän televisiossa on pyörinyt kymmenosainen draamasarja Venäjän tsaarinvallan viimeisistä vuosista 1910-luvulla. Krjukov lähetti tekstinsä kilpailuun jossa haettiin käsikirjoitusta tv-sarjaan. Juzefovitsh kuului kilpailuneuvostoon.

Krjukov on vakuuttunut siitä että tv-sarjan käsikirjoittaja on plagioinut *Pirunsormea*. Teksti kuitattiin vastaanotetuksi kilpailuun mutta sen jälkeen siitä ei ole kuulunut mitään - niin, paitsi tv-sarja Juzefovitshin nimissä.

- Koko sarja henki romaanini tunnelmaa, vaikka juoni itsessään ei olekaan sama, Krjukov sanoo Etelä-Saimaan haastattelussa. - Pirunsormesta on tempaistu yksityiskohtia, jotka luovat aikakauden tunnelman ja puhaltavat elämää henkilöihin ja juoneen. Kuningasajatukseni oli kuvata aikaa ennen Venäjän vallankumousta tavalla, jolla sitä ei ole aikaisemmin tehty. Maalasin sen ajan todellisuutta akvarelliväreillä, en öljyväreillä, kertomalla arkipäivän yksityiskohtia. Juuri niitä on mielestäni otettu paljon kirjastani tähän tv-käsikirjoitukseen. Kokonaaisuuden perusteella on aivan selvää, että *Pirunsormi* on ollut sarjan käsikirjoittajan pöydällä. Myös lähes suoria lainauksia löytyy. Ne eivät voi olla pelkkää sattumaa. Krjukov ei halua riidellä, mutta kaikella on rajansa. Esikoisromaanin tuottamaa iloa varjostaa plagiointi, jollaisesta Venäjän uudessa laissa on säädetty enimmillään 140.000 euron vahingonkorvaus. Krjukovin asema on surkukupaisa. *Pirunsormi* ilmestyy pian myös venäjäksi - ryhtykö Juzefovitsh syyttämäänkin tekstinsä alkuperäistä kirjoittajaa plagioinnista!

SYNOPSIS: Vladimir Krjukov oli nuori kirjallisuudesta ja kirjoittamisesta kiinnostunut vuori-insinööri vuonna 1986, jolloin hän tapasi silloisessa Leningradissa venäjää opiskelleen Kirsi Monnin. Syntyi romanssi, joka kuljetti pariskunnan Ruotsin kautta Suomeen ja Lappeenrantaan. Paikkakunta valikoitui itärajan läheisyydellä. Ruhtinas FELIKS NAVROTSKI on *Pirunsormessa* hullaantunut ANNA VETLUGINAAN, aateliskaunottareen joka leikittelee miesten suosiolla mutta haaveilee salaa Navrotskista. Kuultuaan miehen epätoivoisesta tilanteesta Anna nöyryyttää ruhtinasta torjumalla tylästi tämän kosinnan. Porvoossa Navrotski oli tutustunut viehättävään LOTTA JANSONIIN, joka äitinsä yllättävän kuoleman jälkeen menee Pietariin ja hyvän työpaikan toivossa kääntyy sattumalta tapaamansa ruhtinaan puoleen. Anna tajuaa tehneensä virheen ja ryhtyy toteuttamaan omia suunnitelmiaan valloittaakseen ruhtinaan takaisin itselleen. Nevasta löytyy nuoren naisen ruumis. Petosvyhti ja murhatutkimukset kiertyvät pirullisesti ruhtinas Navrotskin ympärille.

Pirunsormen lukija on *"jonkinlaisen autuaan jähmetyksen vallassa"*

Vladimir Krjukov: *Pirunsormi*. Romaani, 380 sivua. ISBN 952-99471-4-3. sidottu. Venäjän kielestä suomentanut Kirsi Monni. Kansi ja kuvat Sirku Linnea. Kustantaja Amino-Kustannus Oy, Tampere. Ovh 33,60 €.

Pirunsormen takakannen synopsikseen on helppo yhtyä. Romaani on häkellyttävän upea filosofinen rakkaus- ja jännitysromaanin, jonka yllätyksiä vilisevä tarina sijoittuu osittain Suomeen. Krjukovin tyylikäs kerronta ja kyky kuvata pikkutarkasti 1910-luvun Pietarin kiehtovaa ilmapiiriä ja vilkasta seurapiirielämää ovat nautinnollinen kokemus. Jo prologin ensimmäiset sanat *Kuka tuon teki?* imaisevat mukaansa, sillä lukija haluaa tietää vastauksen ... Vaikka tarina on fiktiio, se nojaa historiaan ja vuosisadan takaiseen todellisuuteen Venäjällä. Krjukov on lukenut tärkeimmät venäläiset klassikot. Ajatus esikoisromaanista syntyi jo 80- ja 90-lukujen vaihteessa.

Hiljaisuuden kuuroksi tekemä, kirkkaan ilman sokaisema ja matalalla olevan, mutta jo lämmittävien auringon säteiden ikään kuin näkymättömään peltiin hitsaama Navtrovski oli jonkinlaisen autuaan jähmetyksen vallassa.

Krjukovin tyyli, kerronnan letkeä meno ja ilmeikkyyks pitävät lukijansa visuaalisen mielikuvituksen valppaana kaiken aikaa. Pirunsormi on kirjana parempi elokuva kuin useimmat elokuvat kirjana. Makuuhuoneen sisustus yksityiskohtineen rakentuu lukemisen aikana verkkokalvolle kuin perhealbumia selaillessa. Kielikuvien jatkuva virta on sujuvaa, sieluun tunkeutuvaa. Niistä ei tule kuitenkaan painolastia missään vaiheessa. Voidaan retorisesti kysyä, miksi ihmeessä Krjukov opiskeli vuori-insinööriksi. Kyseessä lienee melkoinen harvinaisuus siksikin, että vuori-insinöörin pöytälaatikko pursuaa lyriikkaa, omaa tuotantoa. Ja seuraava romaani valmistunee ensi vuoden alussa. Jos jotakin saan toivoa niin hieman vähemmän liian pitkiä lauseita, vaikka ne ymmärrettäviä ovatkin.

Jos Pirunsormen jakaa kolmeen osaan, kaksi ensimmäistä on laajaa kerrontaa ja kolmas napakkaa rikostutkintaa kuin parhaimmissa dekkareissa. Krjukoville tyylilajin vaihto vauhdissa ei ole tempu eikä mikään. Naamion poistamisesta joutui maksamaan 100 ruplaa ja ulos. ***Voi saksittu silli!*** Kaikki oikeudenkäyntikuplat eivät ole suomalaisia eivätkä sotienjälkeiseltä ajalta.

Poliisilaitokselta ruhtinas vietiin ruumishuoneelle, missä hänelle näytettiin naisen ruumis. Ja heti kun Ovetskin varovasti kahdella sormella nosti lakanaa, joka peitti ruumiin naarmuiset kasvot, Navrotskin koko keho alkoi täristä; hänestä tuntui, että hänen jalkansa pettäisivät, että hän menettäisi tajuntansa aivan kohta, eikä hän voinut tehdä mitään tuolle läpeensä hänet vallanneelle tärinälle - aivan kuin joku kone olisi ottanut hänet puristuksiinsa ja ravistelisi häntä.

Pirunsormen voi huoletta ostaa enempiä pohtimatta. Se vie mennessään, siihen uppoutuu kuin Nevaan konsanaan, silti hukkumatta.

MARKKU ROUHIAINEN